

تحلیلی از وضعیت کنونی اقتصاد ایران؛ زالوهای اقتصاد به سوی مواد غذایی میروند

یک استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی با بیان اینکه طی سالهای اخیر افراد و نهادهای خاص جلوی تصویب قوانین مربوط به اخذ مالیات از فعالیتهای سوداگرانه را گرفتهاند؛ گفت: در شرایط فعلی این دسته با رانت اطلاعاتی و منابع عظیم مالی، سود خود را از بازار سکه، ارز، مسکن و خودرو کسب کرده و حال به سمت بورس رفتهاند و اگر دولت و مجلس جلو آنان را نگیرد در مرحله بعد بازار مواد غذایی را ملتهب خواهند کرد.

دکتر وحید شقاقی در گفت و گو با خبرنگار ایسنا اظهار کرد: مشکل بزرگی که امروز در اقتصاد ایران به خصوص در حوزه سفته بازی وجود دارد و دامن اقتصاد ایران را گرفته است، نبود یک نظام مالیاتی درست است.

شقاقی خاطرنشان کرد: در همه جای دنیا به فعالیتهای غیرمولد و سوداگرانه که برای اقتصاد مخرب است مالیاتهای بالا می‌بندند و به این وسیله حاشیه سود این نوع فعالیتهای را به میزانی کاهش می‌دهند که تمایل به فعالیتهای رانتی و سوداگرانه کاهش یابد.

برخی طبقات خاص اجازه تصویب قوانین محدود کننده فعالیتهای

سوداگران را نداده‌اند

وی با بیان اینکه در اقتصاد ایران نیز این هدف بارها دنبال شده است تا جلو فعالیتهای غیرمولد گرفته شود گفت: اما برخی طبقات خاص و مرفه با همه ابزارهایی که در اختیار داشته‌اند اجازه تصویب قوانین محدود کننده فعالیتهای سوداگران را نداده‌اند و این باعث شده نظام مالیاتی ما یک نظام مالیاتی ناکارآمد باشد.

فعالیت‌های سوداگران در ایران سودی بالا و ریسکی پایین دارد

این استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی نمونه‌هایی از این قوانین مطرح شده را یادآور شد و افزود: طی سال‌های اخیر بارها بحث مالیات بر سود سپرده، مالیات بر خانه‌های خالی، مالیات بر مجموع ثروت و درآمد، مالیات بر عایدی سرمایه و پایه‌های مالیاتی مختلف دیگری مطرح شده اما متأسفانه اجازه تصویب و اجرا شدن آن داده نشده است. همین موضوع باعث شده تا فعالیتهای سوداگران در ایران برعکس تولید که سود پایین و ریسک بالا دارد با سودی بالا و ریسکی پایین دنبال شود.

وی با بیان اینکه پشت صحنه همه این موانع، فساد و رانت است تصریح کرد: خریداری ۳۸۰ هزار سکه توسط ۵۰ نفر که اخیراً مطرح شده است نیز به همین موضوع باز می‌گردد چون اگر یک نظام مالیاتی کارآمد وجود داشت قطعاً اجازه چنین اتفاقی را نمی‌داد.

این استاد اقتصاد ادامه داد: وقتی مالیات بر سود، مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر مجموع ثروت و درآمد خوب تنظیم شود، فعالیتهای سوداگران سودآوری خاصی نخواهد داشت.

رانت و لابی تاثیر زیادی بر سیاستگذاری اقتصادی ما داشته است

وی اظهار کرد: این از ضعف سیاستگذاری ما ناشی شده، چون سیاستگذاری ما از رانت و لابی‌های طبقه خرده‌بورژوا متاثر شده است؛ این طبقه خرده بورژوا افرادی را خریده است و اجازه نداده قوانین مورد نظر تصویب شود.

شقایق ادامه داد: ۱۶ سال است که قانون مالیات بر مجموع ثروت و درآمد در این کشور تصویب نمی‌شود؛ این موضوع از سال ۸۱ مطرح شده اما به صورت پینگ پینگ بین دولت و مجلس پاس داده می‌شود.

چه کسانی اجازه ندادند مالیات بر خانه‌های خالی تصویب شود؟

وی افزود: چه کسانی اجازه ندادند مالیات بر خانه‌های خالی تصویب شود؟ چه کسانی از تصویب قانون مالیات بر سود سپرده جلوگیری کردند؟ چه کسانی اجازه ندادند مالیات بر واردات کالای مازاد لوکس تصویب شود؟ چه کسانی مانع معنیدار شدن مالیات بر کالاهای لوکس می‌شوند؟ چه کسانی اجازه نمی‌دهند مالیات بر ارزش افزوده تعمیم داده شود؟

شقایق خاطرنشان کرد: پشت صحنه همه اینها یک گروه خاص و لابی‌های گسترده و مفسده کلان است که دولت‌ها و مجالس ما را در طول این سال‌ها از کار انداخته و بسیاری را وامدار خود کرده است. مگر می‌شود ۵۰ نفر در این شرایط ۳۸۰ هزار سکه بخرند و طی مدتی کوتاه میلیاردها تومان بر ثروت خود اضافه کنند اما مفسده و لابی گسترده پشت آن وجود نداشته باشد.

هک سایت وزارت صنعت خنده‌دار است!

این استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی به موضوع واردات خودرو لوکس هم اشاره کرد و گفت: الان بحث خنده‌داری بین وزارت صنعت و سازمان بازرسی وجود دارد که گفته شده سامانه واردات خودرو هک شده است! در مجموع می‌توان گفت که رانت و مفسده همه ابزارهایی که می‌تواند از سوداگری جلوگیری کند را از کار انداخته است.

ورود به بورس در شرایط کنونی خطرناک است!

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود به وجود یک نابسامانی در بازار سرمایه اشاره کرد و افزود: در شرایط کنونی حجم انبوهی از نقدینگی از سوی موسسات مالی در حال سرازیر شدن به سمت بازار سرمایه است؛ این بار هیجانی، بازار سرمایه را به صورت حبابی افزایش می‌دهد و باعث می‌شود سودی کلان نصیب گروه‌ها و نهادهای خاص شود و با تثبیت وضعیت، ضرری هنگفت برای عموم مردم بر جای خواهد گذاشت.

شقایق افزود: افراد و نهادهای خاص با اطلاع قبلی و با ابزار نقدینگی عظیم بازار بورس را به طور هیجانی ملتهب می‌کنند و به دنبال آن متأسفانه برخی کارشناسان اقتصادی هم آدرس اشتباه می‌دهند و مشابه سال ۹۲ که نهادهایی خاص از بازار سرمایه ثروت‌های کلان و بادآورده به دست آوردند؛ عموم مردم که سرمایه خرد دارند متضرر می‌شوند.

وی ادامه داد: اینها با علم و اطلاع وارد بورس شده و حجم عظیم

نقدینگی را به سمت خرید سهام شرکت‌های خاص می‌برند و با افزایش بار هیجانی به جهش بورس دامن می‌زنند و با تثبیت شرایط عموم مردم در این بین زمین می‌خورند.

۸۰ درصد ثروت ایران در دست ۵ درصد افراد است

این استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی با بیان اینکه این حجم عظیم نقدینگی که ۷۰ تا ۸۰ درصد سپرده‌های بانکی را شامل می‌شود در اختیار پنج درصد افراد جامعه است افزود: با این اوصاف می‌توان گفت که ۸۰ درصد ثروت جامعه ما در اختیار پنج درصد جامعه است، بنابراین پول زیادی در اختیار عموم مردم نیست و به همین دلیل کمپین‌هایی مثل خرید نکردن نمی‌تواند به اوضاع سامان بخشد زیرا کسانی که بازار را به هم می‌ریزند هم اطلاعات دارند و هم منابع مالی عظیم در اختیارشان است.

شقایق افزود: این گروه‌ها شامل برخی نهادهای مالی خاص، برخی بانک‌ها و برخی افراد ذی‌نفوذ خاص است که کاملاً قابل ردیابی هستند.

سال ۹۱ برخی بانک‌ها و موسسات بازار ارز را ملتهب کردند

این استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی با بیان اینکه سال ۹۱ بازار ارز را برخی بانک‌های خاص و موسسات مالی و اعتباری خاص ملتهب کردند، خاطرنشان کرد: متأسفانه این گروه‌ها ابزار مالیات را از کار انداخته و اجازه نداده‌اند از آن استفاده شود؛ وقتی مالیات بر عایدی سرمایه، مالیات بر سود، مالیات بر خانه‌های خالی، مالیات بر واردات کالاهای لوکس و مالیات بر واردات خودرو بسته شود فعالیت‌های سوداگران مخرب اقتصاد سود کلان خواهد داشت. بسیاری از این سوداگران علاوه بر ممانعت از تصویب این پایه‌های مالیاتی، فرار مالیاتی هم دارند.

شقایق با بیان اینکه در اقتصاد ایران چیزی به عنوان مالیات بر مجموع ثروت وجود ندارد، گفت: چند روز پیش سخنگوی کمیسیون اقتصاد مجلس اعلام کرد که قوه مقننه به تازگی قصد دارد قانون مالیات بر عایدی سرمایه را در دستور تصویب قرار دهیم؛ سوال من این است که در این ۴۰ سال کجا بوده‌اید که تازه قصد تصویب دارید.

سکه روی ۲٫۵ میلیون تومان ثابت می‌شود/زالوهای اقتصادی به سمت بورس رفته‌اند

این استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی با بیان اینکه سکه در مرز همین دو و نیم میلیون تومان تثبیت خواهد شد افزود: سوداگران در این خلأ قانونی مالیات، سود خود را از دلار سپس سکه بعد خودرو و تا حدی مسکن کسب کردند و در این مرحله به سمت بورس رفته‌اند تا مانند زالو خون بازار سرمایه را بمکند.

وی ادامه داد: این افراد، نهادها و بانکهای خاص منابع مالی عظیمی در اختیار دارند؛ برای اثبات آن می‌توان به جریان موسسات مالی اشاره کرد؛ زمانی که عنوان شد با ۹۸ درصد سپرده‌گذاران موسسات مالی مشکل‌دار تسویه حساب شده و فقط دو درصد سپرده‌گذاران باقی مانده است مشخص شد سپرده ۹۸ درصد افراد زیر ۱۰۰ میلیون تومان بود اما میزان سپرده‌های آن ۲ درصد به حدی است که نمی‌توان آن را تسویه کرد.

شقایق افزود: نقدینگی مخربی که گاه از آن یاد می‌شود در دست ۱۰ درصد افراد و نهادهای جامعه است، بنابراین به راحتی می‌توان ریشه‌یابی کرد که کدام افراد، موسسات و بانکها بازار را اینگونه به هم میریزند.

این استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی با اشاره به اخباری که در خصوص جهش در بورس اعلام می‌شود؛ ادامه داد: بورس هیچ جهش و رونقی نداشته است؛ این افزایش شاخص از سود بالای پتروشیمی و برخی صادرکنندگان غیرنفتی متأثر شده است؛ یک گروه هم با علم به این اتفاق سهام چنین شرکت‌هایی را خریده‌اند و همین شاخص را هیجانی را بالا برده است.

وی در تحلیل شرایط پیش روی بورس به وضعیت سال ۹۲ اشاره کرد و گفت: در مرحله بعد مردم متأثر این هیجانات مشابه سال ۹۲ وارد شده و ضرر می‌کنند؛ سال ۹۲ در شرایط مشابه خیلی از افراد که با اطلاعات ضعیف‌تر وارد شدند پس از تثبیت بازار، سرمایه خود را از دست دادند، بنابراین مردم باید با آگاهی وارد بازار سرمایه شوند و دقت کنند که مشابه سال ۹۲ که ثروت بسیاری از افراد از دستشان خارج شد دچار چنین ضرری نشوند.

وی با بیان اینکه شرایط به وجود آمده نوعی تله توسط سوداگران است که از بازار ارز، سکه، مسکن و خودرو به بازار بورس مهاجرت کرده‌اند، گفت: اگر دولت نتواند در این مورد خوب اطلاع‌رسانی کند و نظام مالیاتی را بر این فعالیت‌ها سوار کند بخشی از ثروت مردم در

بورس از دست می‌رود و البته این افراد بازارهای دیگر را به هم خواهند ریخت.

احتمال ایجاد التهاب در بازار مواد غذایی

این استاد اقتصاد دانشگاه خوارزمی با بیان اینکه باید از اتفاقات گذشته مانند سال ۹۱ و ۹۲ درس گرفت؛ افزود: در سال ۹۲ وضعیت که مشابه شرایط کنونی بود در بورس آرام گرفت اما امسال براساس تحلیلی علمی احتمال حرکت این نقدینگی مخرب به سمت بازار مواد غذایی وجود دارد.

شقایق ادامه داد: ریشه همه اینها همان افراد و نهادهای محدودی هستند که با جسارت هم اطلاعات را می‌خرند و هم نقدینگی عظیمی دارند و هم هیچ ابزار مالیاتی برای مسدود کردن راه آنها وجود ندارد.

وی اضافه کرد: مجلس برای مقابله با این شرایط باید ابزارهای مالیاتی را سریعاً تصویب و دولت نیز آن را اجرا کند؛ از رانت اطلاعاتی تا حد امکان باید جلوگیری شود و سوم اینکه به نهادهای مالی صریحاً گوشزد شود که حق ندارند ۹۵ درصد مردم جامعه را دستخوش سودآوری خود قرار دهند.

شقایق در پایان مجدداً احتمال حرکت نقدینگی مخرب به سمت بازار مواد غذایی در صورت عدم به کارگیری ابزار مقابله را یادآور شد و گفت: در این وضعیت مواد غذایی گران می‌شود اما با مشکلاتی چون کمبود شدید کالا، فقدان کالاهای اساسی و خالی شدن فروشگاه‌ها مواجه نخواهیم شد.